Z Dreptusiem śladami Powstania Warszawskiego

Obwód VI – Praga

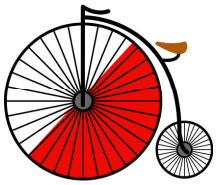

Wycieczka nr 053

Do przejechania: 13 km
Do odwiedzenia: 20 PK

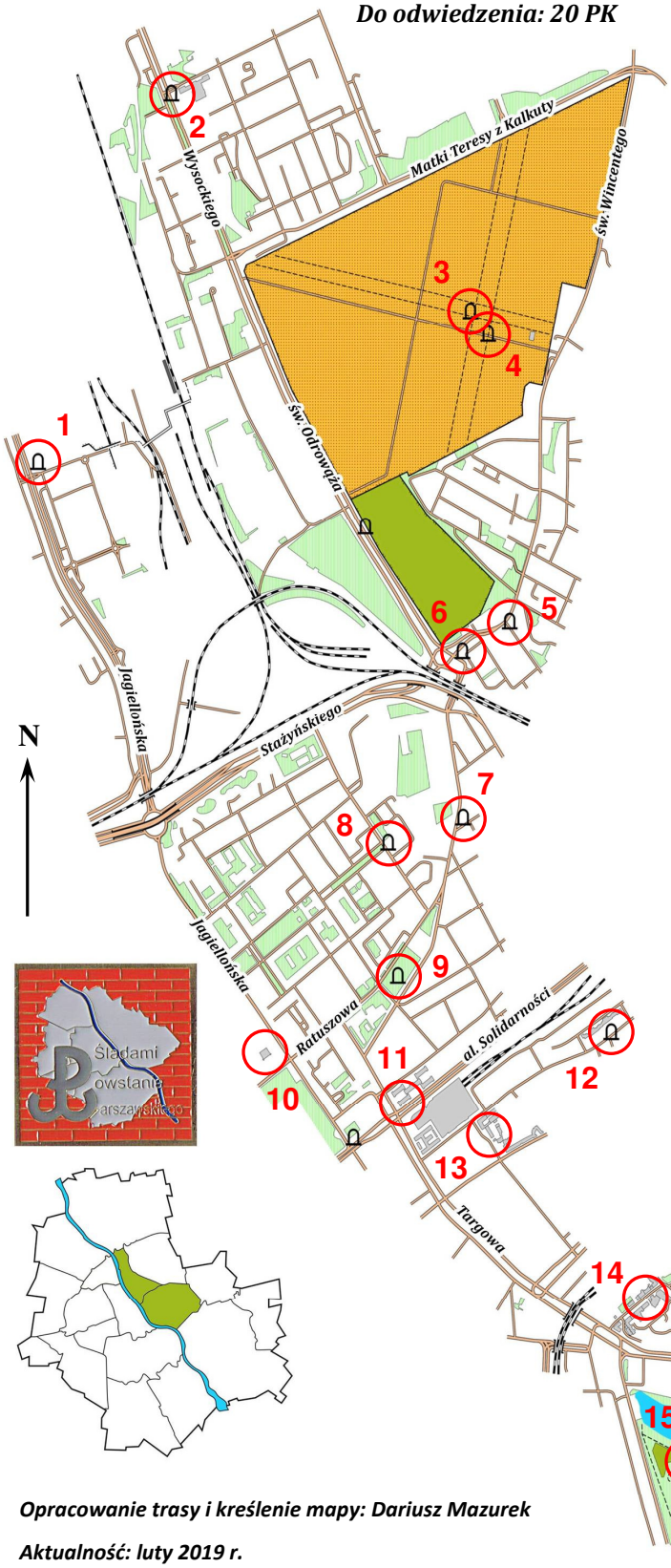

Stan praskich oddziałów w momencie mobilizacji wynosił ok. 6360 żołnierzy, uzbrojonych w armatkę przeciwpancerną, 13 karabinów maszynowych, 272 karabiny, 20 pistoletów, 600 granatów i tyleż butelek zapalających. Zakładano, że niespodziewany atak pozwoli zdobyć brakujące uzbrojenie i amunicję.

Zbliżający się front spowodował znaczne nasycenie, i tak silnych już punktów oporu Niemców, oddziałami wycofywanymi z walk ze wschodu. Wzmocnione zostały posterunki przy mostach i wiaduktach, a w południowej części dzielnicy rozlokowano dwie dywizje pancerne: powietrzno-desantową „Hermann Goering" i Waffen SS „Totenkopf". Po Pradze poruszały się też dwa pociągi pancerne.

Pomimo takiej przewagi Niemców powstańcy podjęli nierówną walkę. Starali się wykonać niewykonalny w tej sytuacji rozkaz przejęcia punktów zajętych przez Niemców na terenie Pragi oraz przepraw przez Wisłę. Powstańcy, ponosząc ogromne straty, zdołali w części zrealizować ten plan. Oddziałom na Pradze udało się rozbroić kilkanaście patroli wroga, zdobyto szkołę przy ul. Białołęckiej i warsztaty kolejowe przy ul. Palestyńskiej. Opanowali posterunek granatowej policji przy ul. Oszmiańskiej oraz zespół szkół przy ul. Otwockiej. Niestety, nie zajęto od razu wiaduktu kolejowego przy Radzymińskiej. Dwukrotne ataki zostały odparte. Powiódł się dopiero atak nocny. Oddział utrzymał wiadukt do 2-ego sierpnia, jednak oczekiwane czołgi sowieckie nie pojawiły się...

Zadanie opanowania koszar przy ul. 11 Listopada okazało się bardzo trudne. Silnie umocnione budynki z systemem bunkrów były bronione przez gniazda karabinów maszynowych, działa oraz kilkanaście czołgów, w tym ciężkie czołgi typu „Tygrys". Walki o koszary były jednymi z cięższych i najbardziej zażartych na terenie Pragi. Powstańcze natarcia prowadzone równocześnie z kilku stron, były odpierane ostrzałem z broni ciężkiej oraz ogniem pociągu pancernego i czołgów. Ujętych powstańców Niemcy rozstrzeliwali na miejscu. Komendant Obwodu ppłk Antoni Żurowski ps. Andrzej Bober zdecydował się na desperacki atak nocny od strony Michałowa, który ostatecznie powiódł się. Zdobyto część budynków, pewną ilość broni i jeńców.

W trakcie walk udało się także opanować Dworzec Wileński, lecz z rozkazu komendanta Rejonu żołnierze opuścili go i wycofali się na bezpieczniejsze pozycje.

Te nieliczne początkowe sukcesy zostały szybko zniwelowane przez Niemców, którzy skierowali na Pragę znaczne siły jednostek wycofywanych z frontu. Powstańcom zaczęło też brakować amunicji. W tej sytuacji 4 sierpnia, po uzgodnieniu z Komendą Główną AK, ppłk Żurowski podjął decyzję o przejściu oddziałów walczących na Pradze w stan zakonspirowanego pogotowia bojowego. Żołnierze posiadający broń mieli kontynuować walkę na lewym brzegu Wisły. Ogółem przeprawiło się ok. 600 powstańców, którzy walczyli aż do końca Powstania.

https://przegladpraski.pl/powstanie-warszawskie-na-pradze/

Na mapie, czerwonymi okręgami,
zaznaczono punkty kontrolne (PK).
Do każdego z nich zadano pytanie.
Odpowiedzi na pytania,
jako potwierdzenie przebycia trasy,
należy dostarczyć do organizatora.

*Przebycie trasy umożliwia zdobycie Odznaki Krajoznawczej „**Śladami Powstania Warszawskiego**" w stopniu brązowym pod warunkiem posiadania odznaki w stopniu popularnym.*

Warunkiem zdobycia odznaki w stopniu srebrnym jest zwiedzenie kolejnych dwóch obwodów AK lub rejonów VII Obwodu „Obroża".

Warunkiem zdobycia odznaki w stopniu złotym jest zwiedzenie kolejnych trzech obwodów AK lub rejonów VII Obwodu „Obroża".

Weryfikację odznak prowadzi Oddział Międzyuczelniany PTTK w Warszawie. Szczegółowe informacje dostępne są pod adresem:

http://om.pttk.pl/weryfikat/weryfikowane-odznaki/

Opracowanie trasy i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek

Aktualność: luty 2019 r.
wersja 1.1

Legenda

pomnik, obelisk

Z Dreptusiem śladami Powstania Warszawskiego/Obwód VI – Praga

PK 1	***ul. Jagiellońska, róg Batalionu Platerówek.*** *Głaz upamiętniający miejsce rozbicia zestrzelonego Liberatora 831 z 31. Dywizjonu Bombowego Południowoafrykańskich Sił Powietrznych.* **Jakie litery znajdują się w emblemacie Dywizjonu?**
PK 2	***ul. Wysockiego, róg Bartniczej.*** *Pomnik poświęcony mieszkańcom Bródna i Targówka walczącym w Powstaniu Warszawskim.* **W którym roku odsłonięto pomnik?**
PK 3	***Cmentarz Bródnowski.*** *Mogiła Czesława i Narcyza Kozłowskich poległych na Pradze pierwszego dnia Powstania podczas ataku na bunkier i wieżę kolejową przy wiadukcie nad ul. 11 Listopada. (aleja 28B, rząd IV)* **Ile granatów trzymają w dłoniach powstańcy?**
PK 4	***Cmentarz Bródnowski.*** *Symboliczna mogiła poległych w Powstaniu na Pradze. (aleja 22A)* **Kto opiekuje się tym miejscem?**
PK 5	***ul. św. Wincentego, róg Oszmiańskiej.*** *Tablica poświęcona poległym żołnierzom AK.* **Z jakich pieniędzy sfinansowano anglojęzyczny opis miejsca pamięci?**
PK 6	***ul. św. Wincentego 4.*** *Kamień upamiętniający powstańców poległych w szturmie na koszary przy ul. 11 Listopada.* ***Jaki pseudonim nosił poległy tutaj dowódca plutonu?***
PK 7	***ul. 11 Listopada 48.*** *Głaz z tablicą upamiętniającą żołnierzy 36 P.P. Legii Akademickiej, 1 P.P. Obrony Pragi oraz 336 Pułku Piechoty AK Obwodu Praga.* **Na ilu mniejszych kamieniach wsparto głaz z pamiątkową tablicą?**
PK 8	***ul. Namysłowska.*** *Pomnik upamiętniający więzionych, torturowanych i straconych przez NKWD i UB członków polskich organizacji niepodległościowych. Grupa tablic na pobliskim murze.* **Jak miał na imię stracony w tutejszym więzieniu oficer (podpułkownik) Kawalerii Wojska Polskiego?**
PK 9	***Skwer im. podpułkownika Antoniego Żurowskiego.*** *Obelisk upamiętniający komendanta VI Obwodu AK.* **Ile razy na pomniku oraz w jego najbliższym otoczeniu umieszczono znak „Polski Walczącej”?**
PK 10	***ul. Ratuszowa 5. Kościół MB Loretańskiej.*** *Tablica na bocznej ścianie świątyni upamiętniająca m.in. żołnierzy VI Obwodu AK „Praga”.* **Jaki pseudonim nosił dwukrotnie skazany na karę śmierci?**
PK 11	***ul. Targowa 74.*** *Budynek Dyrekcji Kolei Państwowych z fragmentem elewacji noszącym ślady po odłamkach pocisku artyleryjskiego z okresu walk toczonych na Pradze o zdobycie Dworca Wileńskiego we wrześniu 1944 r.* **W ilu miejscach odłamki dotarły do warstwy cegły?**
PK 12	***ul. Białostocka, róg Tarchomińskiej.*** *Tablica ku czci poległych 6 sierpnia 1944 r. żołnierzy plutonu 1681.* **Z ilu ogniw składa się łańcuch rozpięty na wprost tablicy?**
PK 13	***ul. Brzeska 24.*** *Tablica na elewacji gmachu d. Centrali Telefonicznej (filia PAST) oraz kotwica Polski Walczącej upamiętniająca zdobycie tego budynku przez żołnierzy AK Obwodu 6-XXVI Rejonu V.* **Ile uchwytów na lejce ma pamiątkowy słup eksponowany pod tablicą?**
PK 14	***ul. Skaryszewska 12.*** *Dwie tablice poświęcone żołnierzom AK praskiego baonu „Chwackiego” oraz Marianowi Stasiakowi ps. „Dąb”.* **Jaki jeszcze pseudonim nosił ppor. Stasiak?**
PK 15	***Park Skaryszewski.*** *Miejsce rozbicia Liberatora EV 961 C ze 178. Dywizjonu Bombowego RAF. Obelisk z tablicą ku czci poległych lotników brytyjskich.* **Jaką funkcję sprawowała osoba odsłaniająca pomnik?**
PK 16	***Park Skaryszewski.*** *Obelisk poświęcony żołnierzom VI Obwodu AK baonu „Chwackiego”.* **Jaki kształt ma betonowa podstawa, na której ustawiono kamień pamiątkowy?**
PK 17	***ul. Grochowska 274.*** *Tablica pamięci pułkownika AK Antoniego Żurowskiego.* **Jaka okrągła rocznica towarzyszyła odsłonięciu tablicy?**
PK 18	***ul. Grochowska, róg ul. Podskarbińskiej.*** *Park Obwodu Praga AK.* **Pod jakim adresem mieścił się zakład kowalski, w którym wykonano bramę?**
PK 19	***Aleja Waszyngtona, róg ul. Grenadierów.*** *Obelisk upamiętniający poległych żołnierzy 21 P.P. Dzieci Warszawy.* **Jaką liczbę umieszczono nad Syrenką?**
PK 20	***ul. Kaleńska 3.*** *Tablica poświęcona bohaterom Powstania Warszawskiego.* **Jakie imię umieszczono pod kluczami?**

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej http://dreptuś.pl